

Datum
2024-03-22

Diarienummer
SAM-2023-3056

Samhällsförvaltningen

Sofia Carlsson, Planhandläggare
0611- 34 81 12
sofia.carlsson@harnosand.se

Mottagare:
Staffan Gilliusson, Härnösands kommun
Samhällsförvaltningen
Brunnhusgatan 4
871 80 Härnösands kommun

Beslut om planbesked för fastigheten Resan 1 och del av fastigheten Ön 2:52 (Nybron)

Beslut

Samhällsnämnden beslutar

- att arbetet med en ny detaljplan får påbörjas.
- avgiften för planbeskedet är 11 460 kronor.

Ett planbesked innebär att kommunen avser att påbörja ett planarbete för sökt åtgärd. Det är viktigt att veta att ett positivt planbesked inte är en garanti för att detaljplanen slutligen kommer att antas och bli giltig.

Den planhandläggare som ska handlägga detaljplanen kommer att kontakta er för att tillsammans starta upp ärendet och planera kommande arbete. Ett planavtal kommer upprättas där kommunens kostnader för planarbetet beslutas, kostnaden skiljer sig åt om kommunen tar fram detaljplanehandlingarna eller enbart granskar planhandlingar som konsult tar fram. Utöver plankostnaden kan det tillkomma kostnader för utredningar som behövs för planens framtagande och grundkarta som sökande bekostar.

Beskrivning av ärendet

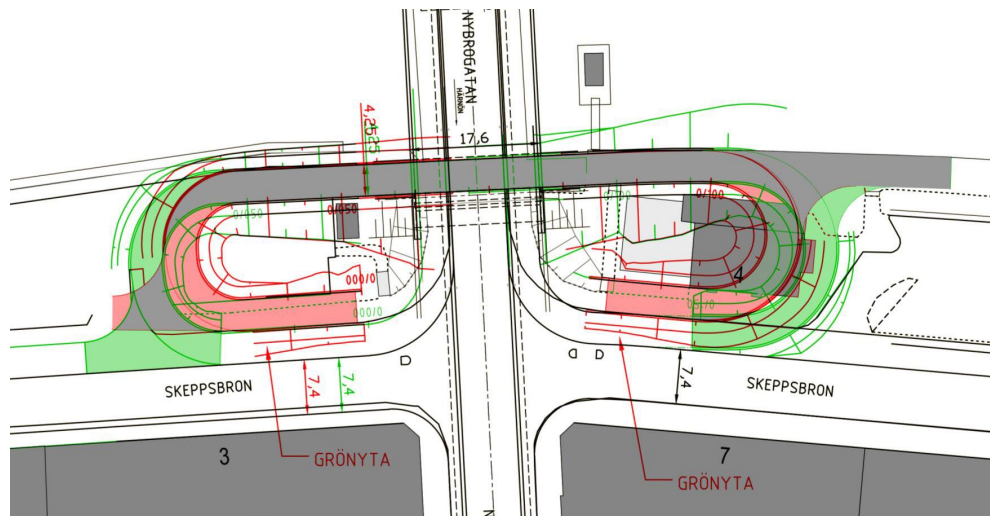

Figur 1. Planområdets lokalisering markerat i rött (planområdets omfattning är preliminär).

Planområdet ligger i Härnösands centrala delar på Härnön. Planområdet omfattar del av Fastigheten Ön 2:52 och del av Resan 1. Fastigheten Ön 2:52 ägs av Härnösands kommun, Resan 1 ägs av AB Härnösands Kommunfastigheter (Härnösandshus). Planområdet omfattar delar av Nybrogatan och Skeppsbrokajen.

Inom och i anslutning till planområdet pågår förberedelser för ett omfattande infrastrukturprojekt där den befintliga Nybron ska bytas till en ny bro. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för åtgärder som behöver göras kopplat till projektet. Åtgärderna omfattar bland annat rivning av en byggnad samt tillskapande av nya gång- och cykelvägar.

Den nuvarande bron, som invigdes 1937, har nått sin tekniska livslängd och behöver därför ersättas. Projektet ska också möjliggöra för mer gång- och cykelvänliga trafikfunktioner. På Nybrons Härnösida ska det vara möjligt att gå och cykla under Nybron och fortsätta längs med kajkanten 50 meter norr och söder om bron. Gång- och cykelvägen under bron ska kunna ansluta till Skeppsbrogatan (se figur 2).

Figur 2. Skiss över planerad trafiklösning vid brofästet på Härnön

Tidigare ställningstaganden/planeringsunderlag

Översiktsplan

Nu gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2022-09-26.

Av översiktsplanen framkommer att området ska utvecklas som *Mångfunktionell bebyggelseyta* med ställningstagandet:

”Mångfunktionella bebyggelseområden ska fortsätta utvecklas med en blandning av småskalig handel, service tillsammans med bostäder. I centrum ska det allmänna platserna värnas högt och utvecklas därefter. Här är trygghet och tillgänglighet särskilt viktigt.”

I översiktsplanen anges också användningen *Gång- och cykelväg – Huvudstråk* med ställningstagandet:

”I tätorten ska ett sammanhängande gång- och cykelhuvudnät utvecklas. Nätet ska vara orienterbart, tryggt och tillgängligt.”

I anslutning till området anges också markanvändningen *Gästhamn* med ställningstagandet:

”Utveckling av landstigningsplatser ska ges möjlighet att utvecklas men undvikas i särskilt känsliga vikar. Faciliteter, besöksmål och service ska ges möjlighet att utvecklas i anslutning till gästhamnarna där det finns ett behov.”

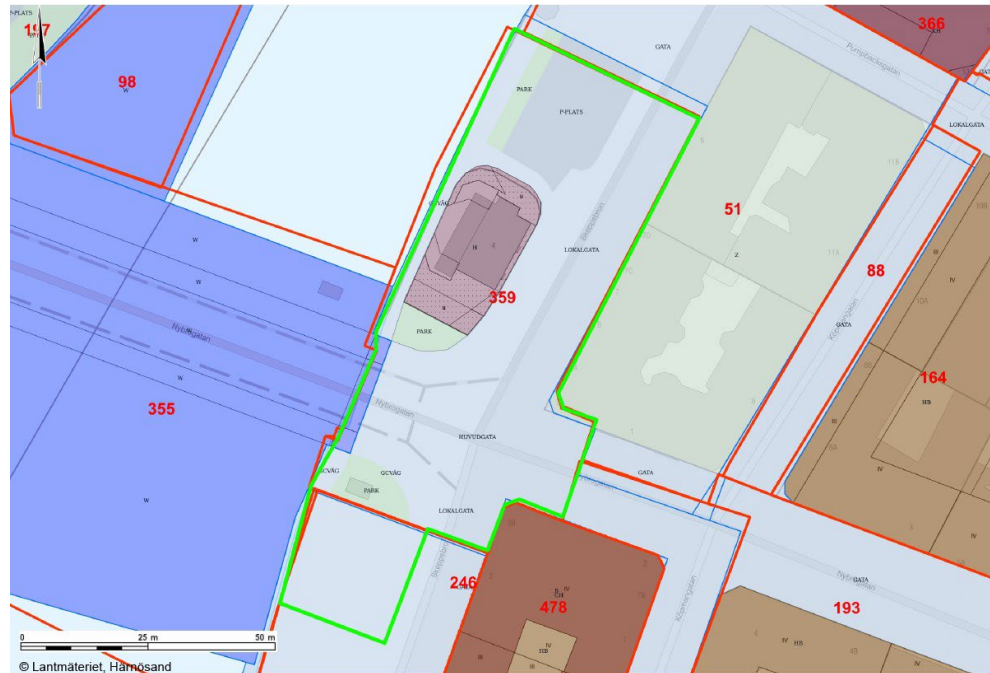
Befintliga detaljplaner

Det finns flera befintliga detaljplaner (dp) för området: Detaljplaner med nummer: 246, 355 och 359. Se figur 3 nedan.

- Dp. 246 anger för området allmän plats - gata. Detaljplanen vann laga kraft 1972-08-18.
- Dp. 355 anger för området allmän plats - huvudgata och gång- och cykelväg. Detaljplanen vann laga kraft 1990-06-07.

- Dp. 359 anger för området allmän plats - huvudgata 50 (Gata som ingår i huvudnätet, högsta hastighet i km / tim), lokalgata 50 (Gata som ingår i lokal nätet, högsta hastighet i km /tim), park och gång- och cykelväg.
Detaljplanen anger också kvartersmark H₁ – servering. Detaljplanen vann laga kraft 1990-08-27.

Genomförandetiden har gått ut för samtliga planer.

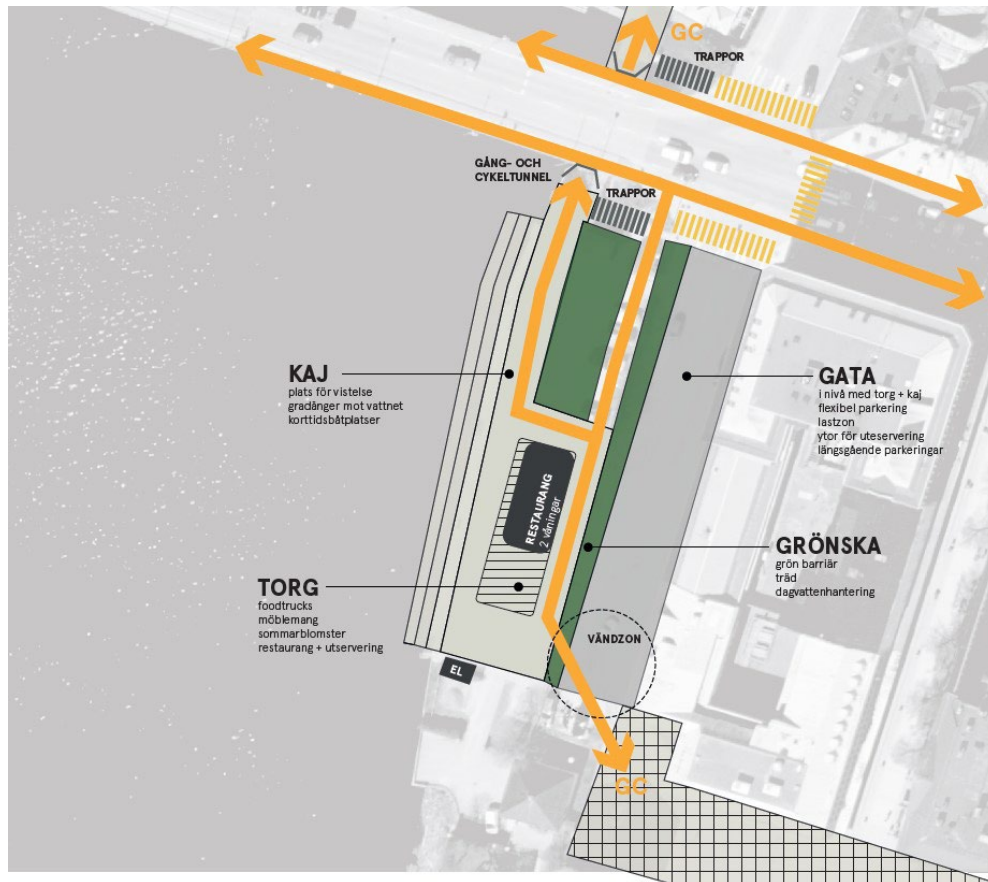

Figur 3. Befintliga detaljplaner. Grön markering visar preliminär omfattning på planområdet.

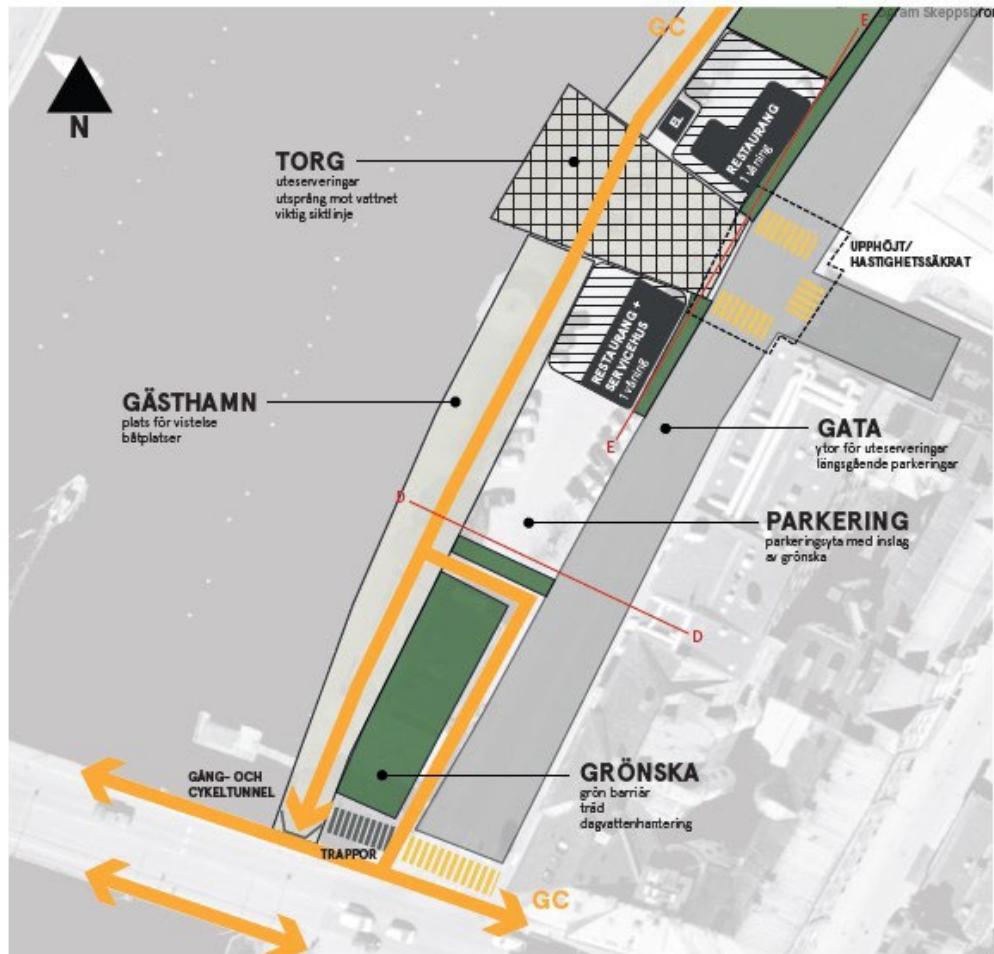
Planprogram skeppsbron

Under 2020–2023 har kommunen arbetat fram ett planprogram för Skeppsbron. Ett planprogram är ett översiktligt planeringsunderlag som ska ligga till grund för kommande detaljplanering. Planprogrammets område sträcker sig från Silviabron längs vattnet, förbi Nybron och vidare mot Sälstens udde. Planprogrammet antogs av samhällsnämnden 2023-08-24, beslut i Kommunstyrelsen ska tas och slutligen blir det Kommunfullmäktige som beslutar om planprogrammet ska antas.

För det aktuella området anger planprogrammet att området ska utvecklas med gång- och cykelstråk och gröna ytor för växtlighet och dagvattenhantering (se figur 4 och 5).

Figur 4. Utdrag ur planprogram Skeppsbron, Nybrokajen söder om Nybron.

Figur 5. Utdrag ur planprogram Skeppsbron, Skeppsbron norr om Nybron.

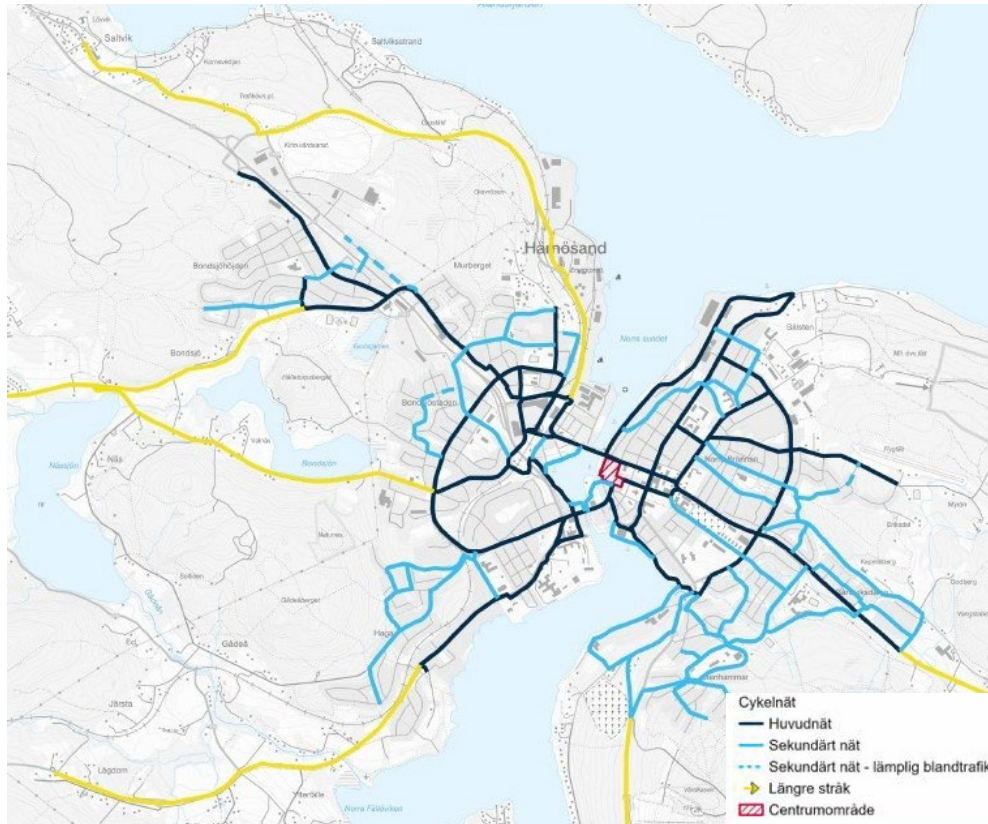
Gång och cykelprogram

Kommunens gång- och cykelprogram består av ett strategiskt dokument som berör hur Härnösand ska arbeta långsiktigt med gång- och cykelplaneringen, samt en handlingsplan.

Programmet antogs i kommunfullmäktige den 26 september 2022.

Programmet beskriver kommunens arbete med gång- och cykeltrafik med målet att främja fler hållbara resor till och med 2040.

Vägnätet i planområdet ingår i Härnösands huvudnät för cykelvägar (se figur 6). Huvudnätet utgör ett skelett av gång- och cykelvägar inom tätorten som förbinder stadsdelar och viktiga målpunkter i staden. Ställningstagandet enligt programmet är att huvudcykelvägar ska ha god framkomlighet och i övrigt hög standard. Utformningen bör vara sådan att cykeln har företräde framför bilen längs med dessa sträckor.

Figur 6. Kategorisering av cykelnät, Gång- och cykelprogram, Härnösand kommun.

Planområdets förutsättningar

Området omfattar delar av Nybron, Nybrogatan och Skeppbron. Området utgör entrén till Härnön då Nybron är den enda förbindelsen mellan Kronholmen och Härnön. Omgivningen karaktäriseras av stads- och kajmiljö.

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet för vatten, spill och dagvatten. Det finns vattenledningar inom planområdet.

Området omfattar mark som redan är påverkad av infrastruktur och bebyggelse, inslag finns av mindre grönytor men ingen naturmark finns inom eller i närheten av området. Naturvärden som finns i dagsläget är de befintliga träden vid landfästet vid Härnön, de är skyddade enligt befintlig detaljplan. Dessa planeras att flyttas i samband med Nybroprojektet.

Planområdet ligger i anslutning till vattenområde och åtgärdernas eventuella påverkan på vattenkvalitet och naturvärden i vattenområdet kan därför behöva utredas närmare.

Planområdet ligger inom riksintresse Härnösand [Y21] för kulturmiljövården. Stadens historia som stifts- och residensstad med mångsidiga förvaltningsfunktioner, framträdande nyklassicistiska karaktärsbyggnader och en bebyggelse som visar den äldsta strandbundna planstrukturen och gradvis utveckling mot allt större regelbundenhet, är värden som lyfts för riksintresset Härnösand.

Omfattande delar av centrala Härnösand, framför allt västra stranden och del av Mellanholmens Ö ska enligt Riksantikvarieämbetet betraktas som fornlämningsområde, vilket innebär att fornlämningar kan finnas i området. Sökta åtgärder innebär markarbeten inom fornlämningsområdet. Alla markingrepp i fornlämning är tillståndspliktigt enligt kulturmiljölagen, tillstånd har sökts hos Länsstyrelsen av kommunen i projektet för Nybron.

Strandskyddet gäller vid havet, insjöar och vattendrag och omfattar land- och vattenområdet inom 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Hela planområdet ligger inom strandskyddat område.

En geoteknisk utredning gjordes 2022–2023 för Nybroprojektet. Planområdet omfattar mark som enligt SGU:s jordartskarta och utredningen huvudsakligen består av morän.

Utredningen visar att vid brofästet för den befintliga bron består marken främst av fyllningsmaterial. Huvudsakligen bestående av sand men med inblandning av tegel, bark och trärester. Den geotekniska utredningen omfattar en del av aktuellt planområde.

Utredningen visar också att det förekommer förhöjda halter av petroleumkolväten, PAH: er, barium, bly och kvicksilver. De halter som har detekterats har inte bedömts innebära risk för negativa effekter på hälsa för människor som tillfälligt vistas i området, men föroreningsinnehållet behöver beaktas vid hantering av jordmassorna vid markarbeten.

Recipient för vatten som kommer från planområdet är vattenförekomsten Älandsfjärden. Vid planläggning och i andra ärenden enligt plan- och bygglagen, PBL, ska statusklassningarna enligt miljö kvalitetsnormerna (MKN) följas. Senaste mätningarna enligt VISS (VattenInformationsSystem Sverige) visar att Älandsfjärden uppnår måttlig ekologisk status och ej god kemisk status.

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet för vatten, spill och dagvatten. Det finns vatten- och avloppsledningar inom området. Inom ramen för Nybroprojektet har AFRY fått i uppdrag att ta fram förslag på dagvattenlösning för hanteringen av avvattningen vid ny gång- och cykelväg, och för Nybro-brofästet. Ingen dagvattenutredning finns för hela planområdet.

Bedömning

Den sökta åtgärden bedöms vara förenlig med översiktsplanen. Åtgärden bedöms också vara i linje med ställningstagandena enligt gång- och cykelprogrammet samt planprogram Skeppsbron.

Sökt åtgärd medför att den befintliga byggnaden och byggrätten i gällande detaljplan för fastigheten Ringen 1 påverkas. Åtgärderna enligt ansökan kan också innebära att befintliga rättigheter (nyttjanderätter, servitut etc.) behöver ändras / upphävas. Under planarbetet behöver det utredas vidare vilka fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för detaljplanens genomförande.

Åtgärderna enligt ansökan bedöms inte påverka riksintresset för kulturmiljövården Härnösand, eftersom ingen storskalig förändring sker i den strandbundna planstrukturen och ingen ny bebyggelse föreslås.

Området ligger inom kommunens verksamhetsområde för dagvatten och stora delar av området har kommunalt huvudmannaskap och planeras fortsättningsvis att ha det. Detaljplaneområdet angränsar till recipient för vatten som omfattas av MKN.

Detaljplanen måste kunna redogöra för hur dagvattenfrågan ska hanteras. Vid ombyggnationen av Nybron och omkringliggande infrastruktur, behöver dagvattenhanteringen utformas så att den stämmer överens med både nu gällande miljölagstiftning och kommunens egna styrdokument. Eventuellt krävs en ny / en kompletterande dagvattenutredning för att säkerställa detta.

Geoteknisk utredning och provtagning om markföroreningar har inte skett inom hela området som är aktuellt för detaljplanearbetet, eventuellt kan befintlig utredning behöva kompletteras.

Strandskyddet återinträder när en äldre detaljplan ersätts av en ny. Under planarbetet behöver sökta åtgärders påverkan på strandskyddets intressen utredas vidare.

Bytet av Nybron räknas som tillståndspliktig vattenverksamhet enligt Miljöbalken. En tillståndsansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för projektet har upprättats och lämnades in till Mark- och miljödomstolen i maj 2023. Eftersom ansökan om planbesked inkommit på grund av Nybroprojektet är också en förutsättning för detaljplanearbetet att tillstånd för åtgärden ges.

Med denna bakgrund föreslår samhällsförvaltningen att arbete med ny detaljplan för aktuellt område får påbörjas.

Kommande utredningar i detaljplanearbetet

Följande utredningar kan behöva tas fram i detaljplanearbetet. Ytterligare utredningar kan tillkomma.

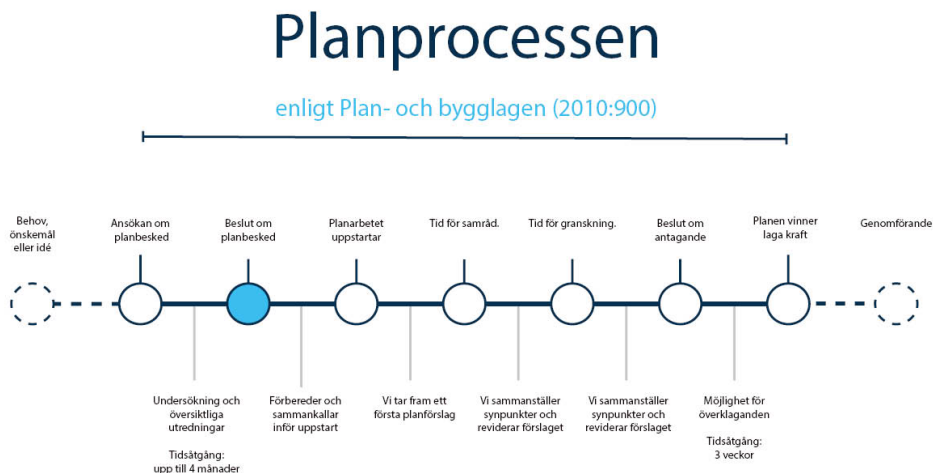
- Eventuell ny / komplettering av dagvattenutredning
- Eventuell komplettering av geoteknisk och markteknisk undersökning

Dialog kommer föras mellan kommun och sökande angående omfattning och detaljeringsgrad på utredningarna. Sökande bekostar nödvändiga utredningar för planarbetet.

Förfarande och tidplan

Detaljplanen hanteras med ett standard planförfarande (se figur 7) enligt plan- och bygglagen och planeras att starta upp under Q2 2024. Detaljplanen kan tas fram med hjälp av konsult och granskas av kommunen.

Kommunen kommer genomföra startmöte med sökande för att diskutera arbetet framåt. Kommunen bistår med kravspecifikationer för utredningar och kan delta på start- och avstämningmöten med sökande och konsulten för detaljplanen och utredningarna. Samråd kan preliminärt ske Q3 2024. Antagande kan preliminärt ske Q2 2025 men tidplanen kan ändras under planarbetets gång beroende på inkomna yttranden, utredningarnas innehåll och ärendets framfart etc.

Figur 7. Planprocessen utifrån ett standardförfarande.

Kommunen har rätt att under planarbetets gång ändra tidplanen beroende på prioriteringar, resurser eller andra skäl. Kommunen har en prioriteringsordning och har rätt att prioritera om bland planärenden utifrån politiska inriktningsbeslut om exempelvis planläggning måste ske för samhällsviktiga verksamheter eller andra åtgärder som bedömts mer angelägna.

Lagar och regler

- Beslutet är fattat med stöd av delegationsordning för samhällsnämnden i Härnösands kommun, och med stöd av plan- och bygglagen (PBL) 5 kap. 2 och 5 §§.
- Nu gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2022-09-26.
- Kostnaden för planbesked är baserad på taxa fastställd av kommunfullmäktige, se protokoll § 187 2023-12-18.
- Ett planbesked är ett kommunalt beslut som inte är bindande och inte kan överklagas (Plan- och bygglagen (2010:900) 13 kap 2 § punkt 2).
- Beslutet om planavgift kan överklagas till Länsstyrelsen Västernorrland.

I ärendet har representanter från planavdelningen och teknikavdelningen deltagit.

För samhällsnämnden

Sofia Carlsson, Planhandläggare